

חיסכון בחשמל והגדלת הייצור באנרגיות מתחדשות ככלים להקדמת המועד לגמילה מפחם

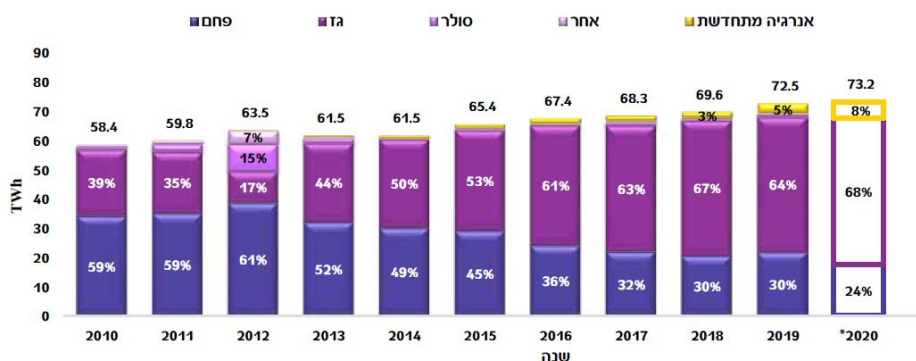
עמדת "אדם טבע ודין" לדיון בוועדה המיוחדת לעניין הקרן לאזרחי ישראל – נובמבר 2020

החזון של צמצום השימוש בפחם כמקור אנרגיה בישראל הוא חזון שאנו מובילים כבר למעלה מעשור. בשנים האחרונות רואים צמצום משמעותי בשימוש בפחם במשק החשמל והחלפתו בשריפת גז טבעי. לאור כך, היה צפוי, כי הכנסות המדינה ממס רווחי יתר היו גדולות – אך לאור טעויות העבר וביניהם התיקונים למיסוי מאגרי הגז שנקבעו במתווה הגז – אין זה מצב הדברים.

כוונת הוועדה בדיון זה הן טובות וברורות, אך אין לתקן עוול אחד – הכנסות נמוכות לקרן לאזרחי ישראל - בעוול נוסף – קיבוע השימוש בגז טבעי במדינת ישראל מעבר לצורך בפרט לאור החשיבות שמנסחי חוק הקרן ראו באנרגיות מתחדשות שהעניקו לקידומן הקצאה שנתית מפורשת בחוק.

ההחלטה להיגמל מפחם מהווה הזדמנות היסטורית לשינוי כיוון למשק האנרגיה של מדינת ישראל. אין ספק כי יש לפעול להקדים את המועד שבו ישראל תיגמל סוף סוף מפחם – אך יש להשתחרר מהתלות ארוכת השנים מפחם על ידי מעבר לייצור המבוסס על חשמל ממקורות אנרגיה מתחדשים ומהתייעלות וחיסכון באנרגיה ולא הסתמכות יתר על המידה בגז טבעי – דלק פוסילי ומזהם.

תמהיל דלקים משקי¹

כפי שעולה מהתרשים לעיל, מקטע הייצור במשק החשמל הישראלי מסתמך כבר היום על כמעט 70% גז טבעי. לאחרונה התקבלה החלטת ממשלה 465 "קידום אנרגיה מתחדשת במשק החשמל ותיקון החלטות ממשלה" אשר הציבה יעד של 30% אנרגיות מתחדשות לשנת 2030 כאשר 70% מייצור החשמל באותה עת יתבסס על גז טבעי.²

החלטה להגדיל את אחוזי ייצור החשמל בגז טבעי מעבר ל- 70% תהיה בכנייה לדורות והחלטה שערווייתית שלא ניתן יהיה לחזור ממנה בהמשך וזה כדי לעמוד במדיניות הממשלה כפי שנקבעה.

אנו קוראים לוועדה להביא להקדמת המועד לסגירת הפחמיות וגמילת ישראל מפחם תוך הישענות על צעדי התייעלות אנרגטית וקידום של אנרגיות מתחדשות ולא על ידי החלפת דלק פוסילי ומזהם אחד באחר.

¹ מתוך דו"ח מצב משק החשמל לשנת 2019, רשות החשמל
² ולא נרחיב כאן במילים על הבעייתיות בקיבוע אחוז כה גבוה של גז טבעי – דלק פוסילי ומזהם - במשק החשמל.